

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀՐԱԽԻՐ

Ա. Ա. Ե. Ե. Ե. Ե.

Ազգային ժողովը վերջին նիստին մէջ լսելով Սրբազան Պատրիարք Հօր հրաժարականի խնդրոյն, նկատմամբ խառն ժողովոյ պատգամաւորութեան պատասխանը և Աստուածատուութեան պատասխանը, ընդունեց հարցման ի հարցապնդում փոխուիլը և որոշեց մասնաւոր նիստ մը զոհել սոյն խնդրոյն, Օրակարգ սահմանելով,

ԽՆԴԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՐՍՏԱՀԱՐՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ

ԽՈՍՏԱՑԵԱԼ ԲԱՐԵՆՈՐՈՒՄԱՆՑ Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆ որ անձնական վատաւողութեան հետ գլխաւոր պատճառ հանդիսացած են Սրբազան Պատրիարք Հօր հրաժարման Սոյն նիստը դառնալի և առաջիկայ ուրբաթ փետրվար 9 ժամը 6ին Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյն մէջ տեղի պիտի ունենայ:

Ի ֆալշոյս եմք որ շնորհ կընէք ներկայ գտնուիլ սոյն ամենակարեւոր նիստին:

Ի Դիմաց Ս. Պատրիարք Հօր Նորին խորհրդական

ԽՈՐԷՆ ԵՊԻՍԿՈՓՈՍ ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ

5 Փետրվար 1879

Ի Պատրիարքարանի Հայոց

Գումգալու

Սոյոք աղբիւրէ իմացանք թէ քանի մը շաբաթ առաջ ինպատարաւորեան ընկերութեան արուած պարահանդէսէն 900 Օսմ. ոսկի զուտ շատ գոյացեր է:

Նոյնպէս ի նպատար Արևելեան-Դպրոցասիրաց ընկերութեան արուած պարահանդէսէն եթէ սոյոք է մեզ տրուած տեղեկութիւնը, 650 ոսկի արդիւնք գոյացեր է:

Ր. ՆԱՄԱԿ

Սերաստիայէն՝

... Խմբագիր

Մեր նախորդ նամակաւ ջանացած եմք կովտունի խնդրոյն նկատմամբ մի քանի տեղեկութիւն հաղորդել Ձեզ քստ կարիքայց այսօր գահուլթեամբ սրտի կը լը-

սեմք թէ՛ քաղաքիս վսեմ. կուսակա՛ն՝ Գեր. Առաջնորդ. Հօր առաջարկութեամբ և խորհրդակցութեամբ յանձնաժողովոյն կատարած բռնական հարցաքննութիւնքը անվաւեր վճռեր է, նկատելով որ Միհր-Ալի՛ հակառակ Ն. վսեմութեան ազատամտութեանը, սուրբ կիսով չափ պատեանէն մերկանալով՝ սաստիկ սպառնալիք և կրօնի ու ազգութեան դէմ անլուր հայհոյութիւններ ժայթքեր է, և թէ՛ յանձնաժողովն ալ անոր կոյր գործիք եղեր է և ձայնակից, որով ժողովուրդն ահաբեկեր է:

Ուստի Ն. վսեմութիւնը որոշեր է երկրորդ անգամ քաղաքիս մէջ մի անաշուք քննութիւն կատարել:

Դարձեալ կը լսեմք թէ՛ Միհր-Ալիի արքանեակներէն ոմանք՝ քաղաքէս 12/4 ժամ հեռի եղող Բրգնիքի գիւղին մէջ ալ բաւական նեղութիւն տուեր են տեղւոյն հայ բնակչաց:

Կըսուի նաև թէ՛ Միհր-Ալիի քով երկու առւանգեալ քրիստոնեայ կիներ կան, յորոց մին Հայ և միւսը Յոյն է եղեր:

Իսկ Տէրութեան յայտարարութիւնները ժողովրդէն պատառուելոյ մասին՝ կըսուի թէ՛ յառաջ ինքը Միհր-Ալին այդ յայտարարութիւնները պատուեր և ոտքի տակ առնելով կոխտեր է, միանգամայն կառավարութեան դէմ անարգական և ապստամբական խօսքեր ըրեր է: Այս դէպքերէն կը վախցուի թէ՛ դուրսէ սոյն հանրածանօթ աւազակապետն ալ հոս մի ապստամբութիւն հանէ՛, Վասն որոյ կը խնդրեմք ժողովին մօտ Պատրիարք Սրբազանէն՝ որ ժամ յառաջ այս սրկիային քաղաքէս հեռացուելոյն համար ամեն ջանք ի գործ դնէ կառավարութեան քով:

13/25 յունվար 1879

Մեքաստիա

Պատրիարքական խորհրդական Գեր. Տ. Խորէն սրբազան «Գործ կայ, գործող չկայ» անուն նորածին երկասիրութեան Արժ. հեղինակին հեռեւեալ իմաստալից նամակն ուղղած է:

Գերապատիւ Հայր

Ձեր «Գործ կայ, գործող չիկայ» աշխատութիւնը շնորհակալութեամբ ըն-

դունեցի և ընթերցայ:

Գովելի է Ձեր մաաց ծնունդ անոր համար որ երեւակայական աշխարհէն իսպառ հեռի, իրական աշխարհի իրական շահերու շաւիղները ցոյց կուտայ ամէն անոնց, որք տակաւին զգացած չեն գործելու քաղցրութիւնը:

Դուք իբրև աշխարհաքաղաքացի, գործնական փորձառութեամբ գիտէք թէ՛ Եւրոպայ գործող աւելի, գործը կը պակսի. իսկ Ասիայ գործ ունի, գործողներու թիւը սակաւ է:

Տեսած էք որ եւրոպացին գործելով երջանիկ է. իսկ անխցին կամ չգործելով, և կամ գործելու եղանակը չը գիտնալով, մեծ մասամբ աղբը ջնջիկ է:

Աւերմի թող ձեր գործը ուղեցոյց մը լինի ամէն անոնց, որք անգործութեամբ երջանիկ լինելը կերակեն, որ անհնար է:

Նաև թող դաս առնուն ձեր գործէն անոնք, որք գործելու կը փափաքին, սակայն եղանակը չեն գիտեր: Պատուական հայր, դուք մեր հայկական տոհմին մեծ ծառայութիւն մը ըրիք Ձեր աշխատասիրութեամբն:

Ես կը մաղթեմ յԱստուծոյ որ իւր շնորհիւ պսակէ Ձեր իղձը, մեր գործերուն գործողները յարուցանելով, հայկական աշխարհին գործող զաւակները արթնութեան մէջ պահէ, և ձեր բաղձանքները պսակէ:

Ընդունէ իմ բարեմաղթութեանցս հեռ ծերունազագէ Հայր, իմ խորին շնորհակալիքս: ԽՈՐԷՆ ԵՊԻՍԿ. ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ 1879 յունվար 31

Ի Պատրիարքարանի Հայոց

Հեռեւեալը Մուշէն Ազգ. Պատրիարքարան զրկուած լինելով, օրինակ մ'ալ մեզ զրկուած է ի հրատարակութիւն:

Ամենապատիւ սրբազան Պատրիարք, և ազգախնամ Տեառք Ազգային Կեդրոնական վարչութեան

Արդ ցաւօք սրտի կարգացինք Մասիս թիւ 2178 այն մեծ զրպարուութիւն ի վերայ Գեր. Մամբրէ Ս. Եպիսկոպոսին, իբր թէ Մամբրէ սրբազան առած կը լինի զՇապան փաշան և Ս. Առաքելոյ վանքս կուգայ և մեզ ծեծել կուտայ: առ այդ խղճի մտօք յանուն արդարու-

Թեան կը վկայեմ, որ գեր. Մամբրէ Գ. Եպիսկոպոս Ս. Կարապետի վանուց կա-
րևոր գործոց Մուշ եկած սակայն իւր
գործոց երկարածութեան համար ու-
զեց քանի մը օր վանքս գալ մնալ, որ
շարաթ մը յառաջ քան զՇապան փա-
շան եկած էր և ոչ թէ Շապան փաշա-
յի հետ :

Մակայն դէպքը այնպէս բերեց, որ
Շապան փաշան 40 զօրականօք յանկարծ
վանքն եկաւ, և ժամանակն ալ գոր-
նանային արտօրէից կանանչ ատեն լինե-
լով զօրականներ սկսան ցորեաններ
ըռլ արտերը արածել տալ և ամեն զին-
ւորներ տնտեսաւուն յաճախելով իրենց
ուզածին ալ և այլ համեղ կերակուր
ուզել. միաբանութիւն և գործակալ-
ներ ծեծել առ այս և մեք Շապան փա-
շային երթալով խօսեցանք. ի գիշե-
րի ժամ 3 չափազանց գինով ըլլալուն
համար սկսաւ մեզի հայհոյել և գա-
նակոծել տալ իւր զօրաց : Ահա բուն ե-
ղբութիւնը այսպէս է. ոչ Մամբրէ սըր-
բազան բերած է և ոչ ալ հրաւիրած է
զՇապան փաշան, և այդ անկարգու-
թեանց համար ալ անմիջապէս ուզեց հե-
ռագրել վարչութեանդ. սակայն քաղա-
քականութիւն այն ժամանակ խառնակ
լինելուն համար չուզեցինք. զի մի գուցէ
հեռեանք գէշ լինի :

Մնամ խոնարհ
Ն. Յոսէֆէ Լուսինեայ Մարտի
Սրբոց Առաքելոց վանուց Մշոյ
12 նոյեմբեր 1878
Ի վանս Թարգմանչաց

ԷՐԻՉԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

... բարեկամ.

Թերեւս բերկրաւիթ լուրեր կըսպա-
սէք այս կողմերէն. բայց կը ցաւիմ ը-
սել թէ՛ Ազգ. գործերն չեն այնչափ
գոհացուցիչ : Ազգիանց փրօթիկեան
վարժարան շնորհիւ մեղուածան հոգա-
բարձութեան մը խիստ բարեկարգ է.
սակայն Ազգ. վարժարանաց և այլ Ազգ.
գործոց վիճակն մի հարցնէք. . . .

Ազգ. ժողովներէն միմիայն Գաղ. ժո-
ղովն է, որ անընդհատ իւր նիստեր կը
շարունակէ և շարաշար կաշխատի. սա-
կայն մեծ ցաւ է մեզ տեսնել հրաժա-
րելու միտումներ ունենալն : Գաղ. ժո-
ղովն մեծ. անդամք պէտք չէ որ կորե-
ւորութիւն տան մի քանի օրինոր և
խառնակիչ ըլլալին ստուգուած անձանց
վարժաշուութեանց. այլ պէտք է շա-
րունակեն ազգասիրաբար իրենց պաշ-
տօն :

Գաւառական ժողովոյ դաւով կամա-
չեմք ըսելու թէ՛ ապօրինաւորութեան
և անկարգութեան մէջ խեղդուելու մօ-
տեցած է արդէն. ժամանակն մի վեր է
նիստերն ալ դադարեցուցած է. բայց
քանի որ նիստ ունեցած ատեն ապօրի-
նաւոր և անկարգ ընթացից մէջ կը գըտ-
նուի, ուրեմն լաւ է որ բնաւ չի գու-
մարուի. . . : Կը յիշէք անշուշտ որ Ո.
Պէրպերեան էֆէնտի կեդրոնական ե-
րեսմիոնան ընտրուած էր վիճակիս դա-

ւառական ժողովին կողմանէ. ինչո՞ւ
արդեօք պաշտօնական գրութիւններն
չի գրուեցան դիւանին կողմանէ այս մա-
սին. միթէ եղած քուէարկութիւնն ա-
պօրինաւոր էր, չեմք կարծեր. քանի որ
ատենապետ էֆ. Նոյն քուէարկութիւնն
ըլլալէն անմիջապէս յետոյ յայտարարեց
թէ՛ « օրինաւորապէս կատարուեցաւ
այս ընտրութիւնը » : Իրաւունք չունինք
արդեօք ըսելու թէ՛ ընտրուած երես-
միոնան էֆէնտի մեր կողմանէ ներկա-
յացուցուած ըլլալուն համար մինչև ցարդ-
երեսի վրայ ձգուած են Բաբերդ գրուե-
լիք նամակներն :

Պէրպերեան էֆէնտի ներողութիւն
կը խնդրեմք այս մասին, որ թեղույս
Գաւ. ժողովոյ ընտրութիւնը մեզ անծանօթ
ըլլալուն համար, սխալեցանք իւր նման
ուսումնապետ, դիւանագէտ և ազգա-
սէր անձ մը ներկայացնելու համար,
անշուշտ օր մը պիտի շնորհաւորեմք զին-
քը աւելի բարձր տեղէ մը ընտրուած
և երեսմի. ժողովոյ մէջ բազմած տեսնե-
լով :

Մի ցաւալի գոյժ պիտի տամ ձեզ, ազ-
նիւ բարեկամ. Խաչիկ էֆ. Հաւնունի,
որ 15 տարինեք ի վեր ուսուցչութեան
պաշտօն վարած և բազմաթիւ աշակերտ-
ներ տուած էր Ազգին, յունվար 16ի օրն
խիստ կարճատե հիւանդութեամբ կըն-
քեց իւր մահկանացու կեանքը, որը
թողլով ընկերական վարժարանի մէջ ու-
սանող 35էն աւելի աշակերտներն :

Թաղման հանդէսին ներկայ էին գրե-
թէ վիճակիս բոլոր հայ հասարակութիւ-
նը. չիկար մէկը որ չողբար անոր մահ-
ուան վրայ : Իւր գրական աշխատասի-
րութիւններն ընկերական վարժարանի
հիմնադրաց կողմանէ իւրոյ պիտի ըն-
ծայուն իւր կենսադրութեամբ հանդերձ
իցիւ թէ՛ Խ. Հաւնունիի պէս հազարա-
ւորներ ըլլային գաւառաց մէջ. Ազգին
մանկուղին համար բոլորովին անձնուէր
մէկն էր, դեռ երիտասարդ էր նա, դեռ
շատ գործեր ունէր կատարելիք. բայց
նախախտման օրինակը նորա փափաքներն
ցուրտ դերեղմանին մէջ թաղեց անշըն-
չացեալ դիակին հետ :

Կը խնդրեմք իւր բազմաթիւ բարե-
կամներէն, որ սպասեն քիչ ժամանակ մը
Հաւնունիի աշխատասիրութիւններն կար-
գալու համար :

Այսպէս ահա մասնաւորապէս ընկ-
վարժարանը իւր Ա. շրջանին մէջ մի մեծ
և անմոռանալի կորուստ ունեցաւ. հիմ-
նադիրը հանդերձ վարժարանին աշա-
կերտներով իւր դադարին շուրջ արտա-
սուք կը թափէին. շատ սրտաշարժ էր
այս ախուր հանդէսը :

Գաղ. կարևոր լուր մը չունիմ տալիք :
Անցեալ շաբթու Միւշիք փաշան կանչե-
լով Գաղաքական ժողովն, իւր վախի ը-
լալն կը ծանուցանէ, միւշիքութիւնը կըր-
կին իւր վրայ ըլլալով : Միւշիք փաշա կը
պատուիրէ թէ այսուհետեւ ինչ գանդա-
տ որ ունենան մեր ազգայինք, միշտ պէտք
է երթան անձամբ իրեն իմացնեն. այ-
սուհետեւ ամենքս ալ հաւասար եմք և ըն-
և ըն. կըսէ :

Ասոնք բարեկարգութիւններն որ
կըսելովն ճանկաստանք մէջ. բայց հիմ-
նական բարեկարգութիւններ չեն կըր-
նար համարուիլ, քանի որ առանց իշա-
մի շատ բանաւորութիւններ կըլլան դա-
ւառաց մէջ, քանի որ կաշառակերու-
թիւնը ընդհանրացած է, քանի որ ա-
նօրէնսգէտ անձինք գրամի զօրութեամբ
պաշտօնի կանցնին թէ հայերէն և թէ
թաթիկներէն. քանի որ դատաւորներն
անգամ անպատիւ և անարգական խօս-
քեր միշտ կընեն հասարակութեան մէջ :
Կաշառակերին հետ կաշառատունին
ալ պատիժ դնելն մեծ սխալ մ'է. ո՞վ
է այն կաշառատուն, որ պատիժը աչ-
քը առնելով երթայ ըսէ թէ՛ այս ինչին
կաշառք տուի. պէտք է պատիժը մի-
այն կաշառակերին տաք, որպէսզի կա-
շառակերութիւնը դադրի :

Եթէ գիտնայինք որ այս տեսակ հա-
սարակութեան դիտողութիւններն ուշա-
դրութեան կառնուին, դեռ շատ դու-
լիքներ ունէինք. . . . Բայց դարձեալ սպա-
սենք ըլլալիք բարեկարգութեանց :

1879 յունվար 23 Ծ. Գաւառ

Արտիքի Նամակն շարունակելուն

Յիշատակութեան և գովեստից արժա-
նի է գաւառին Ռուս. խորհրդոյ վերջե-
րս Ազգ. ընդհ. վարժարանաց վրայ
տեսուչ կարգելը, որ ի պաշտօն կս-
չեցաւ յատուկ հրահանգով մը, և որ
ուսեալ ու հայրենասէր անձ մ'է, Մեծ.
Մատթէոս էֆէնտի փէնտիկեան. այս
տեսին կարևորութիւնը խիստ զգալի
էր, մանաւանդ դպրոցաց ոմանց համար
ուր ժամէն հրահանգներ անգործադրելի
ամեն ազգարարութիւններ անլսելի կը-
մնան. Աստուած համբարութիւն տայ
տեսուչ էֆէնտիին. . . .

Գաւառ. վարչութեան համար ժողո-
վոց և տեսուչ խորհրդոց դիւանական
յարաբերութիւնները խիստ օրինաւոր
կընթանան շնորհիւ իրենց իմաստուն
նախագահին, թեմական Գիւղօրէից
անդադար պէտք եղած հրահանգները
կերթան, և ժողովուրդը ձեռք առնը-
ւած ազգու միջոցներուն շնորհիւ ան-
դորր վիճակի մէջ է, հարստահարու-
թեանց փորձերը խաբիւ պատժուելու հո-
գատարութիւնը չնայուի :

Այս բերկրաւիթ լուրերու վրանջէն
չեմ կրնար դուրս ձգել տեսութիւն մը
ալ տեղւոյս Ազգ. վարչութեան քաղա-
քական յարաբերութեանցը մասին. կա-
րևոր խնդրոց վերաբերեալ թագրիւններ
կառաջորդութեան մօտ ուշադրութեան
առնելով խիստ կը գործադրուին. Ա-
ռաջնորդ սրբազան երբեմն իտարէի ժո-
ղովոյն կը գտնուի և ազգին ու հանուր
շահերը միօրինակ եռանդեամբ կը պաշտ-
պանէ, գայմագամը, նայիպը արդարա-
սէր մարդիկ են. այսպէս ազգային պա-
տիւր յայտ օտարաց կը բարձրանայ. վի-
ճակիս թեմական Գիւղօրէք քաղաքա-
կանապէս Ակնայ կառավարութեան տակ
ըլլալով եթէ երբեք ո՞ր և է խնդրով Ա-

առջնորդարան դիմեն, անոնց ձայնը կը հաղորդուի պաշտօնապէս յիշեալ գայ-մադարմութեան որ մէկ երկու փորձերով յայտնեց իր անկողմնակալութիւնը և քրիստոնեայ դիւղերու մէջ ոստիկանաց ոմանց բռնութիւնները խստիւ պատ-ժեց, ուրախութեամբ կը գրեմք զայս թարգման հանդիսանալով ժողովրդեան գոհունակութեանը:

Խաչատուր Մեմուրու Ալի Շէֆիք պէյի Տէրսիմի կողմերը ունեցած մեծադու-ծութիւնները գոհունակութեամբ կը-լսեմք. Սաղմըկայ և Եհնէցիկի դիւղերէն կողոպտեալ մեծաքանակ գոյից համար հարստահարեալք և կան խնդրագիր մա-տուցին յ'Առաջնորդարան. Ս. Հայրն անմիջապէս ազդու թագրիր դրեց առ Ալի Շէֆիք պէյ, որոյ շնորհիւ Սաղմը-կայիք և Եհնէցիկիք իրենց կորուստ-ներու կատարեալ փոխարէնը ձեռք բե-րելով միթարեալ վերադարձան:

Մեծ. Տէր, խնդրելով որ բարեհա-ճիք զներկայս հիւրընկալել ազգագուտ թերթիդ աղնիւ էջերուն մէջ, և ընդու-նիք իմ անկեղծ յարգանքս,

20 դեկտ. 78 Մնամ անձնուէր
Արարիկեր բարեկամդ
Երանդ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԳ

Փարիզ 17 փետրվար

Տէպա լրագիրը կը ծանուցանէ թէ կարելի է որ Սըր Լէյըրտի բացակայու-թիւնը մշտնջենաւոր լինի: Սա ուրիշ պաշտօնի մը պիտի կոչուի, կամ Լորտե-րուն խորհրդարանին անդամ պիտի լինի:

Բէշթա 17 փետրվար

Երեսօրօրական խորհրդարանին մէջ դանձուց պաշտօնեան Պիւտեհին ծրա-գիրը ներկայացնելով, հաւասարակշու-րու համար հարկ եղած միջոցները կը-ցուցնէ. պէտք է, կըսէ, Պոստիյ գրաւ-ման ծախքերը սահմանի մը ներքեւ դնել, նորանոր ծախքերէ զգուշանալ, խնայողութիւն ընել, անուղղակի տուր-քերը աւելցնել և նորանոր տուրքեր հաստատել:

Պուքրէշ 17 փետրվար

Բուսմանիա Արապ-թապիան պարպե-լու տրամադիր կերելի, այնու պայմա-նաւ որ Ռուսիոյ վստահեցնէ նախ թէ մեծ տէրութեանց որոշումէն առաջ այս բերդը չափիտի գրաւէ:

Ն Ե Ր Ք Ի Ն

Կայսերական հրամանաւ

Կրեմէի նախկին կառավարիչ Գոսթա-քի Առօսիտէս փաշա (Սամուս (Սուսամ)) կղզւոյն իշխան,

Թրհալայի նախորդ կառավարիչ Ֆէյ-զի փաշա Մուսուլի կուսակալ,

Մեւլէի իղզէթ փաշա Տիգրանակեր-տի կուսակալ և Տիգրանակերտի կուսա-կալ Ապտիւլ-Բահման փաշա Պաղատի կուսակալ անուանեցան:

— Ս. փէթրսպուրէկէն կը ծանուցա-

նեն թէ փետրվար 9 ին կայսրը քաղա-րապէս զօրաց գնդին այցահանդէս մ'ը-նելով, Տաճկաստանի հետ վերջնական դաշնագրին կնքուիլը ծանուցեր է: Կայս-րը այս առթիւ շնորհակալութիւն յայտ-նելով ներկայ գինուորականաց վերջին պատերազմին մէջ մատուցած ծառայու-թեանցն համար և յոյս յայտնել է թէ այսուհետեւ կարող պիտի ըլլայ իւր գին-ւորաց արիւնը խնայելու: «Եւ սակայն, յարեր է կայսրը, վստահ եմ թէ բանա-կը միշտ պատրաստ պիտի ըլլայ իւր հայ-րենիքն ի հարկին պաշտպանելու»: Եւ ուսման 16 ին անձնապահ զօրաց այցա-հանդէսը պիտի կատարուէր ձմեռնային պալատան մէջ հաշտութեան կնքուելուն առթիւ:

— Թէրեհմանը Հաքիքէթ կըսէ թէ Օսմ. բանակին գունդերը կիրակի օր Անդրիանուպոլիս մըտեր են և Չորուէն սկսեալ ամբողջ գծին վրայ շարժում կար: Երկուշաբթի Սէլամի փաշա իւր հրամանին ներքեւ գտնուող ամբողջ գնդով ալ Անդրիանուպոլիս մտեր է:

— Մէսէնճըր կըսէ թէ Սըր Լէյըրտի առողջութիւնը բարւոքելու վրայ է: Եր-կուշաբթի օր դեսպանը բաւական աշ-խատեր և մինչև իսկ Մեծ Երարգոսը և ուրիշ անձեր ընդունել է. վրան ալ ևս տենդ չէ մնացեր, միայն քիչ մը տը-կարութիւն ունի ասկաւին որ հիւան-դութեան սովորական հետեւանքն է: Կըսուի թէ դեսպանը այսօր վաղը Լոնտ-րա կը մեկնի:

— Լորիս Մէլիքօֆ զօրավարը փետր-վար 9 ին Չարիճըն հասեր է, հետն ու-նենալով բազմաթիւ անձինք որոց մէջ կը գտնուին անուանի ժաքպի բժիշկը և Կարմիր Խաչի պատուիրակ Պ. Ժօզէ-ֆօլիչ: Բազմաթիւ գնդեր ալ զրկուել են Չարիճըն առողջապահական շրջանա-կը զօրացնելու համար: Մոսկուայէն և ուրիշ քաղաքներէն մեծաքանակ ու-տեստ և դեղ ալ կը զրկուին շրջանակի մէջ գտնուող բնակչաց համար: Բուսմա-նիոյ մէջ երեք գունդ շրջանակ մը կաղ-մեր են Պեսաքապիոյ սահմանագլուխը Բրուլի գետաբերանէն մինչև Պիւք-վին, Գաւառը մտնելու համար Սքիւլի-անի և Իւնկինի կայարաններէն միայն կարելի է անցնիլ: այս դիւղերէից բնա-կիչները դէպ ի ներսերը փոխադրել են: Կալիցիայի մէջ ալ նորանոր միջոցներ ձեռք առել են ճամբորդաց նկատմամբ: Մոխրողական գործով միշտ Կալիցիա մտնելը ներքի է: Աւստրիացի և գեր-մանացի առողջապահական ներկայացու-ցիչք մեծաւ պատուով ընդունուել են Վարշավայի մէջ: Փետրվար 11 ին մեծ կոչունքի մը ներկայ գտնուել են զոր բժշկական ընկերութիւնը տուել է ի պատիւ իրենց. նոյնպէս պարահանդէսի մը զօր Բոլոնիոյ կառավարիչ Գոցէպիւ զօրավարը տուել է: 12 ին ալ Չարիճըն մեկնել են Մոսկուայի ճամբով ուր եր-կու օր պիտի մնային: Խաչի և Գաղ-ղիա ալ յատուկ բժիշկներ պիտի զրկեն Ռուսիա, Ժամատաւը քննելու համար:

— Բուսմանիա Խաչիոյ հետ վաճա-ռակաւական նոր պայմանագրութիւն մը կնքել է որ Հրէից նկատմամբ եղած կարգադրութիւնները Բուսմանիոյ խոր-հրդարանէն ընդունուելէն անմիջապէս վերջը պիտի սկսի գործադրուիլ:

— Թընտըրէր անգղիական խորտա-կեալ զրահաւորին զոհ գացող անձանց ինչպստ 837 ոսկի հաւաքուել է մինչև յարդ:

— Հապսի գործակալութիւնը փե-տրվար 8 ին հետեւեալ հեռագիրը զար-կեր է Կ. Պօլիս. — «Գաղղիոյ դեսպան Պ. Ֆուրնիէ ամսոյս վերջերը փարիզ պի-տի երթայ, եթէ Յունաստանի հետ բա-նակցութիւնք յաջող ելք մը ունենան»:

— Լոնտրայի Էքզամինըր լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Սքոպլէթ զօրավարը Խաչանի գաւառին ընդհանուր կառա-վարիչ պիտի կարգուի, յիշեալ գաւա-ռին գինուորական հրամանատարութիւնն ալ ընդունելով:

— Բակուղայէն ալավական աղբիւրէ մը փետրվար 9 թուով հետեւեալ կը հեռագրեն. — «Գարատաղիք այսօր Սփուց և Բոտկորիցա մտան: Գարատա-ղի դըօշակը եռանդալիւ խնդութեամբ պարզուեցաւ: Ժողովուրդը «կեցցէ՛ իշ-խան, կեցցէ՛ Գարատաղ» ի աղաղակնե-րով ողջունեց զօրաց գալուստը: Ընդհա-նուր ուրախութիւն կայ» — Շքոտրայի կառավարիչը մի և նոյն օրը յայտարա-րութիւն մը հանեց որով Պոյանայի գե-տոյն նաւարկութիւնը ամէնուն համար անխափ բաց կը հրատարակէ:

— Աղէքսանդրիոյ առողջապահական համադգային ժողովը Տաճկաստանէն և Սև ծովէն գացող նաւերը հսկողու-թեան ենթարկել է:

— Կըսուի թէ առեւնէ մը ի վեր տա-րագիր տարող Գէմալ և Խամայիլ Ակեահ պէյերուն և Ակեահ էֆէնտիի և այլոց ներում շնորհուել է, որոնք կարևոր պաշտօններու մէջ պիտի գործադուին եղեր:

— Նոյնպէս կըսուի թէ Պիլմարք իշ-խանը գարնան Անգղիա ուղևորութիւն մը պիտի ընէ:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Նոր կարգադրութեան համեմատ այ-սուհետեւ ամէն հայ գրավաճառք կըր-նան ուղղակի Տէրէեան եղբարց գրա-տուն դիմել ապսպրելու համար ինչ գիրք որ նոյն տպարանը տպուած ու հրատարակուած է: Տէրէեան եղբարք իրենց գրքացուցակին մէջ յիշատակուած գիրքերուն վրայ 9/10-ին 15 շեղչ պիտի ը-նեն այն ամէն գրեանց համար որ առ նուազն 100 Ֆրանքի գումարի մը կը-հասնի, իրենց վրայ ըլլալով փոխադրու-թեան և այլ ծախքերը. իսկ թէ որ ուղղած գրքերը 100 Ֆրանքէն պա-կասէ, փոխադրութեան և այլ ծախ-քերը գնողին վրայ ըլլալու է գումարը ամէն անգամ կանխիկ վճարելու պայ-մանաւ գրքերը յանձնուած ժամանակ:

